

POLITICH Y LITERARI

REDACTAT EN LAS QUATRE PROVINCIAS DE CATALUNYA.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.

EN BARCELONA, Carrer de Fernando, n.º 32, 1.º
 EN GIRONA, Llibreria de Dorca, Plassa de la
 Constitució, n.º 9.
 EN LLEYDA, Plassa Constitució, n.º 21, ent.º
 EN TARRAGONA, Rambla de Sant Joan, n.º 58.
 SUCURSAL EN GRACIA, Devant del Teatro, dipò-
 sit de màquines de cusir.

Dilluns 6 de Juny de 1881.

SANT'DEL DIA.
 Sant Norbeto y Santas Cándida mrs.
 QUARANTA HORAS.
 EN BARCELONA: Iglesia del Hospital de santa Creu.
 EN GIRONA: Igle. de la Congregació.—EN LLEYDA: En
 sant Llorens.—EN TARRAGONA: Igle. de Religiosas de
 Ntra. Sra. y Ensenyansa.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

EN BARCELONA, un mes. 5 rals
 EN GIRONA, LLEYDA Y TARRAGONA, un
 mes. 6 »
 DEMÉS PUNTS D' ESPANYA, un trimes-
 tre. 20 »
 ESTRANGER (unió postal), id. 40 »

ESPECTACLES.

Barcelona.

PUBLICHS.

TEATRO DEL ODEON.—Monstruosos especta-
 cles.—Diumenge á dos quarts de quatre á 10 cuar-
 tos.—**D. Juan de Serrallonga**, primera y
 segona part, y la comedia en 2 actes, **L'ordi-
 nari de Sant Boy**.—Dilluns.—Los dos dra-
 mas en 10 actes, **Juljeta y Romeo y La
 Venganza de Romeo**, y la comedia
L'últim inglés.—Com aquets espectacles
 durarán sis horas per lo menos, no hi haurá fun-
 ció per la nit.

TEATRO ESPANYOL.—Gran compayia de sar-
 suela.—Avuy dilluns per la tarde á dos quarts de
 quatre, la bonica sarsuela en 3 actes, **Las cam-
 panas de Carrion**.—Nit.—Tertulia Barcelo-
 nesa.—La sarsuela en 3 actes, **Campanone**.—
 Entrada 4 rs.—A dos quarts de nou.

Despatxos, Pórtichs del Liceo y en lo Teatro Es-
 panyol.

BON RETIRO.—Avuy á dos quarts de quatre.—
 4.ª d' abono.—**La perla de Badalona**.—
Picío Adan y companyia.—(sarsuela).
 —Estreno del ball **La griseta**.—**Celos de
 un rey**.—Entrada un ral y mitx.—No's dona-
 ran sortidas.—Nit.—A dos quarts de nou.—5.ª d'
 abono **Aucells de América**.—**Petaca y
 boquilla** (sarsuela).—Ball.—**La Encanta-
 dora**.—Y per primera vegada la sarsuela **¡La
 por!**—Entrada 2 rs.—No's donarán sortidas.—
 Lo despatx en lo Liceo y en lo teatro del Bon Re-
 tiro.

TIVOLI.—Dilluns.—Entrada 2 rs.—Tarde á
 dos quarts de quatre.—Lo drama lírich en tres
 actes, **Dos huérfanas**.—**Por la tremen-
 da**, en un acte.—Nit.—A dos quarts de nou.—La
 aplaudida sarsuela en tres actes, **Un tesoro
 escondido**, en la que tant se lluheix lo senyor
 Prats, y la sarsuela en un acte, **El baron de la
 Castaña**.

PRAT CATALA.—Diumenge.—Ball, á dos
 quarts de quatre.—En cas de mal temps, se farà 'l
 ball en lo saló de Novetats.

CIRCO EQUESTRE BARCELONES.—*Plassa
 de Catalunya*.—Avuy dilluns 6 de Juny.—Escu-
 llidas funcions en las que hi pendrán parí los prin-
 cipals artistas de la companyia y los celebrats y
 aplaudidíssims senyors Levantine y Cée-Mée.—
 Entrada 3 rs.—A dos quarts de quatre de la tarde
 y á tres quarts de nou de la nit.

CONCERTS D' EUTERPE EN LO TIVOLI.—
 Avuy tindrà lloch lo quart concert matutinal per lo
 coro y la orquesta de *Euterpe*, que derigeixen los
 senyors Rodoreda y Ribera, (J.) á tenor del següent
 programa.

PRIMERA PART.

Sinfonia, «Amor», de Gimenez.—Pastorel-la, á
 veus solas, «Cap al tart», de Clavé.—Sinfonia,
 «Semiramis», de Rossini.—Camarellas catalanas,
 «Pasqua florida», de Clavé.—Pastorel-la corejada,
 «Lo pom de flocs», de Clavé.

SEGONA PART.

Tanda de Valsos, «El val del azor», de Clavé.—
 Segona sinfonia sobre motius populars catalans,
 de Ribera (J.)—Tango americá, á veus solas «El
 Chinito», de Clavé.—Gavota (nova), «La Ingénua»,
 de Arditi.—Coro descriptiu, á veus solas, «Los Xi-
 quets de Valls», de Clavé.—Vals-jota corejat,
 «Las galas del Cinca», de Clavé.—Entrada 2 rs.—
 A dos quart de set.

PARTICULARS.

SOCIETAT DE BALLS DE BARCELONA.—
Antiga de Pascua.—Se invita á totas las
 aliadas á la *Nova de la Mercé*, pera lo ball de
 beneficencia que tindrà lloch avuy á las 10 de la
 nit, en lo entoldat de la plassa de Catalunya
 exigint la contrasenya y trage de Societat.—La
 Junta.

Nota.—Tots los concurrents podrán pendrer
 part en los balls escepte en los valsos de Socis de
 la Societat.

Altre.—La Directiva expulsará ó privará la en-
 trada á la persona que cregui convenient.

GRAN CERVECERIA

y restaurant

DE AMBOS MUNDOS.

BARCELONA.

Dejeuner.

Macaroni Italienne.
 Tournedos Richelieu.
 Matelotte de poisson.
 Cotelletes pannés.
 Desserts.

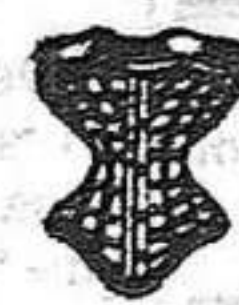
Diner.

Potage Faubonne.
 Cannelons á la Dauphine.
 Cranches de Veau au Citron.
 Poisson á la Dieppoise.
 Petit pois Venittienne.
 Pigeons Cardís.
 Cartres au Cerices.
 Desserts.

RECLAMS.

DEPENDENT ab sou y un mosso, se ne-
 cessitan pera un despatx.
 Rahó, carrer de Pelayo, núm. 5, portería.

GRAN FABRICA CATALANA
 de Joseph Tutau de ba-
 nos, parayguas y som-
 brillas per mayor y me-
 nor.—Se telan y arreglan.—Rambla de Sant
 Joseph, número 30, devant de la Virreina.

LA EMPERATRIZ
 Fabrica.

3, ESCUDELLERS BLANCS 3

**ANTIGA TINTORERIA
 DEL CENTRO**

LLIBRETERIA, 13, y Sucursal ESCUDELLERS, 56

Se tenyeix y renta la roba de caba-
 ller ab tota perfecció.—Especialitat
 en tenyir tota classe de sederias.

LLIBRETERIA, 13, y ESCUDELLERS, 56.

50 TAPINERIA 50

LA LUCIA

FÁBRICA DE COTILLAS.

VENÉREO. Sa curació es prompta, radical y segura sens mercuri, copaiva ni altres preparacions perjudicials, per medi del XAROP ANTI-VENEREO DEL DR. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; lo venéreo, en fi, en totes las sevas formas, per crònic que siga, se cura prompte y bé ab aqueix enimitable Xarop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

HERPES, sarna, escrófulas, y pe-més humors, aixís intsens com externs. No de cuy dar que 'l Rop anti-herpetic de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que donguin senyal d' haber existit.—Vegis lo prospecte.—Unich depòsit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució cantonada al carrer de Jaume I.

BELLA JARDINERA Rambla de Es tudis, 3.
En aquest gran establiment de Sastreteria que se acaba de obrir, trobará 'l públich en general, un brillant y variat surtit de géneros, tant del país com extrangers pera mida, á preus sumament económichs.
SECCIÓ DE ROBAS FETAS.—SE RECOMANA SON TALL.

RELOTJES de or y plata, de totes classes y preus económichs, n' hi ha proces dents del Monte pio y son cronómetros y repeti-nons á horas, cuarts y minuts. Se asseguran igual que las composturas; en cambi se admeten los usats. Plaza Real, 10, Relotjeria El Cronómetro

TARJETAS finas pera visi-tas, direcció y anunci de 1 á 3 pessetas 100. Membretes pa-per superior pera correspondencia comercial de 12 á 15 pessetas lo 1000; sobres impresos de 5 á 7 pes-setas 1000; esquelas funeral de lujo de 5 á 15 pes-setas 100; cromos, impresions y programas casi de balde. Litografia Plassa de Sant Miquel, 3.

JOSEPH VENTURA.

Acaba de obrir un nou dipòsit de papers pintats pera decorar habitacions ab gust y economia.
Carrer de 'n Petrixol, núm. 4.

LLEY D' ENJUHIAMENT CIVIL des-de Febrer de 1881, anotada y con-cordada.
Se trova en la nostra Administració. Preu encuadernada, 10 rals.

RELOTJES de totes classes; garantits per 5 anys desde 2 duros un.
BASAR PARISIEN, 35. Rambla del Centro, 35.

60 PER CENT Liquidació de objectes de metall de rebaixa. blanch per servey de taula y café, BASAR PARISIEN, 35. Rambla del Centro; 35.

SECCIÓ LITERARIA.

GUERRA Y PAU.

Quan son mantell la negre nit desplega y xiula 'l vent fent tremolar l' espay, mon cor ab forsa adolorit batega com no batega ab tant dolor jamay;

y es que recorda 'l crit de la venjansa d' un poble que s' aixeca exasperat, rompent quan á la guerra fer s' atansa los llassos d' amor pur y germandat.

Mes quan comensa á eixir la fresca Aurora y esplendorosos raigs ostenta 'l Sol, y son aroma al ayre entrega Flora y cants d' amor refila 'l rossinyol;

mon cor glateix esperansant un dia que erigint al Trevall suntuós palau, agermanat lo poble, l' alegría disfruti y sos pulmons respirin Pau.

Quan la discordia enorgullida y fera fulminant teya rencorosa encent, la mar també furiosa s' exaspera y l' ona 's deixa transportar pel vent,

y escup al aire lo furor que tanca y que remou tots los arcans del mon, y aquella escuma remorosa y blanca al rebelarse contra 'l vent... se fon.

De las montanyas de verdó y fullatge va desprenentse pedregros rocam qu' arremolina á son camí salvatge, de gayas flors armónich y bell ram

ultrajant sa boscana boniquesa; aixís lo poble desbandat ne fá, seguint de la discordia la feresa quan encesa la teya porta en má.

Oblida que germans tinga en la terra y á mans del poderós cau lo petit... ¡Quanta semblansa té, per mí, la guerra ab la tempesta en crua y negra nit!

Mes l' Auba surt en fresca matinada, l' auell entona deliciosos cants; la flor hermosa lo seu càlcer, bada y al ayre entrega sos olors y encants.

La salzereda 's gronsa remorosa y per sos arbres fa l' auell son niu, y s' enmiralla la parella hermosa en l' aigua pura de murmurós riu

que va ramificantse en fils de plata las blancas pedras al voler topar, quan lo blau cel en sa corrent retrata sa gran puresa al intentar robar.

Ninas manyagas per lo prat caminan. y al descansar lo seu bellíssim peu las herbas gayas sos tronquets inclinan, deixantse trepitjar per glops de neu.

Tot l' Univers saluda á sa manera del Auba encisadora 'l naixement; lo poble tot agermanat prospera, per tot respira 's vida y moviment.

En lloch de xiulá 'l vent ab sa cruesa, xiula la máquina exhalant vapor, la llansadora del talé ab destresa corra, y de tal contrast 's alegra 'l cor.

Dels altíssims turons de la montanya no 's despren lo rocam estrepitós, lo sabi hi busca la distancia ab manya que 'ns separa del astre lluminós.

Tot es trevall y goig, y ja contenta tota l' humanitat en molt alt grau ¿Qué hi ha? 's pregunta atònita, impacienta, y misteriosa veu respon: «¡Hi ha Pau!»

JVUME MASSÓ Y TORRENTS.

BARCELONA 6 DE JUNY.

CERTAMEN DE LA SOCIETAT LA ANTIGUA DE PASCUA.

A las quatre de la tarde d' ahir se verificá en l' embelat de la ex-plassa de Catalunya lo primer certámen literari organiat per la societat de balls d' any «La Antigua de Pascua.»

L' embelat estava plé d' una escullida concurrència. En lo empostissat alsat al efecte hi havia 'ls llochs designats pera 'ls individuos del Jurat calificador de las composicions, autoritats, premsa y personas ab carácter oficial.

Ocupaba la presidencia á la dreta lo primer arcalde de Barcelona don Francisco de Paula Rius y Taulet tenint á sos costats als senyors don Eduart Zamora y Caballero y don Conrat Roure, vice-president é individuo respectius de la societat orgadisadora del certámen. En la faula de la esquerra hi habian los senyors don Frederich Soler, Angel Guimerá y 'l secretari de la citada societat senyor Primola.

Mes endevant hi habia la taula destinada als secretaris del Jurat. Los senyors don Joseph Zorrilla, president, don Gerard Blanco, secretari de la secció castejana y don Francesch Matheu, individuo del mateix no hi assistiren.

Després de oberta la sessió per lo senyor Arcalde, pronunciá un breu y sentit discurs lo senyor Zamora, lamentant y disculpant al mateix temps la ausencia del senyor Zorrilla y enaltint despres als que 's dedicaban á cultivar la literatura espanyola en tots sos diferents llenguatges y manifestacions.

Los secretaris llegiren sas correspondents memorias justificativas al fallo del Jurat, obrintse despres lo plech que contenia 'l nom del poeta premiat ab la *Flor natural*, que resultá ser don Joseph Verdú per sa poesia *Lo Castellor*. Se presentá aquest poeta, recullí la *Flor Natural* y 'n feu present á la inspirada poetisa donya Dolors Moncerdá de Maciá, quedant proclamada *Reyna de la festa*, pujant al lloch destinat per ella en mitx dels aplausos de la concurrència.

Lo senyor Blanch llegí la poesia premiada, obtenint aplausos al final.

L' accésit s' adjudicá á la poesia *La pubilla del Vallés*, original del jove don Joaquím Comabella, que no 's presentá á recullirlo.

Lo «Ram de violetas d' or y plata» ofert per la societat «La Primavera» lo guanyá la poesia *A Clavé*, de la qual ne fou autor lo jove poeta de Sabadell don Manel Ribot y Serra, legintla ell mateix ab clara entonació.

La «Rosa de plata y or» premi ofert per la societat «Rosa Mauri» s' adjudicá á la poesia castellana titulada *A una niña*, resultant serne autor don Manel Mata y Maneja, que la llegí ell mateix.

L' accésit á aqueix premi lo guanyá una *Ana creontica* del senyor don Joseph Garriga y Lloró que no 's presentá.

Lo premi ofert per la societat *Latorre* consistent en «Una branca de llorer de plata» s' adjudicá al quadro en prosa titulat *Una torreta á Gracia*, original del senyor don Barthomeu Carcassona. Aquest quadro no 's llegí, perque, segons declaró 'l secretari, tenia massa extensió y s' hauria fet pesat.

Lo «Pensament de plata» de la societat Garcia Parreño, se doná al actor cómich del teatro Catalá, don Lleó Fontova per sa poesia *Mon plor*. No 's presentá 'l premi y en son defecte llegí la composició lo nostre amich don Frederich Soler (Pitarra.)

La «Ploma d' or y plata» cedida per la societat «Lo modelo» s' otorgá al quadro en prosa *La mona de Pasqua*, del senyor don Manel Arandá y Sanjuan, que no 's llegí per los mateixos motius que l' altre quadro.

La «Branca d' olivera de plata» oferta per la societat «Trewy» la guanyá don Jascinto Torres y Reyató ab sa poesia *La guerra y la pau* y l' accésit lo citat senyor Verdú ab altra poesia ab lo mateix titol. La primera la llegí 'l senyor Blanch.

La «Ploma de plata» de la societat coral «Barcino» s' adjudicá al coro *La Primavera* del referit senyor Ribot de Sabadell y l' accésit lo guanyá 'l senyor Verdú ab son coro *La sardana*. Lo mateix autor llegí la composició del premi.

De la «Palmera de plata», oferta per la societat «La Palmera», ne resultá guanyador lo capitá d' Estat Major don Rafel Aparici Puig, ab sa ben escrita *Oriental* que fou llegida ab molt sentiment per la simpática nena senyoreta Pilar Aparici, á la qual se 'li destiná despres un lloch preferent al costat de la *Reina de la festa*.

Lo senyor don Francesch Ubach y Vinyeta, que no 's presentá, guanyá la «Lira de plata», oferta per la societat «La lira barcelonesa», ab sa poesia *L' avens del segle* que fou llegida pe 'l senyor Soler, guanyant l' accésit don Joseph Maria Codolosa ab una oda ab lo mateix nom.

També guanyà 'l senyor Ubach ab sa composició *La valsanera*, lo «Llessamí de plata» ofert per la societat «Antiga de Pasqua». Lo senyor Gallard la llegí. L' accésit d' aquest premi fou concedit á la composició *Lo ball d' any* de don Joan Manel C. sademunt, que no 's presentá.

Lo mantenedor senyor Roure llegí després una poesia titulada *La poesia y lo bull* reasumint la festa que 's celebraba.

Despedí á la concurrència lo president de la societat senyor Albareda ab un sentit discurs de gracies, fentlas extensiyas á las autoritats, á la premsa, á las societats aliadas y á las ofertoras de premis.

Lo senyor Rius y Taulet, doná per terminada la festa, retirantse la concurrència satisfeta.

Totas las poesias llegidas reberen los mes espontaneos aplausos, si be no tants com s'acostuma en altres certámens, á causa de que las malas condiciones del local no pugueren deixar apreciar degudament sas cualitats literarias á la major part del públich.

Debem reprobar la conducta observada pe'ls senyors que per obtenir solsament accésit no 's presentaren á recullirlo, perque aixó suposa ó que estan descontents del fallo ó que tenen en mes que las del premi las sevas composicions. No son ells qui deuen valorarlas sino lo Jurat nombrat al efecte.

Tal fou la festa d' ahir tarde. Donem la enhorabona á la societat «Antiga de Pasqua» per haber sabut agermanar en sas diversions la poesia ab lo ball, fomentant ab sos afanyos lo cultiu de la literatura patria. Digne es son exemple de ser imitat per altres societats d' igual índole.

Begres del senyor Pi y Margall.— Probablement lo senyor Pi y Margall regressará á Barcelona aquesta tarde en lo tren-correu de Madrid. Permaneixerá entre nosaltres dos ó tres dias, y 'l dijous ó 'l divendres anirá á Tarragona desde ahont se dirigirá á Valencia y Madrid.

Propaganda ultramontana.— Ahir s' estaba repartint de franch en los carrers mes públichs de Barcelona, lo brindis que va pronunciar lo senyor Menendez Pelayo en lo dinar ab que 'ls catèdrátics de Madrid van celebrar lo centenari de 'n Calderon de la Barca.

Ab tot y dailo de franch, los repartidors se vayan ab treballs per desferse del paper.

Es que Barcelona no es Madrid, y aqui es mes difícil fer combregar ab rodas de molí, com ho han fet allí los ultramontants ab lo senyor Menendez Pelayo.

Mal acabament.— Ahir no hi hagué funció en lo Liceo.

S' asseguraba que la empresa ha deixat de cumplir alguns compromisos, habent perdut, per lo tant, lo depòsit y la subvenció.

Escandol en la Rambla.— Lo promogueren ahir tarde dos assistents que de la plassa de Catalunya fins al frente del carrer de Fernando anavan arrancant los clavells que per adorno portavan las noyas en lo pit, fins que van trobarne una que apoderantse del sombrero de un d' aquells no volgué deixarlo fins que li fornaren las flors que li habian prés y li pagaren un vano que defentsantse li habian esqueixat. Aixó doná lloch á que se aglomerés molta gent censurant la conducta dels dos militars. Al fi ensopegantse á passar per allí un gefe s' encarregá d' ells y los feu acompanyar á las Dressanas.

Atropell.— Ja estem acostumats á relatos d' actes grosers é indiscrecions de tota mena comesas per empleats del municipi; mes á pesar de tot, quan lo fet revesteix lo carácter d' un atropell tan incalificable com lo ocorregut ahir á las sis de la tarde vora la Creu Cuberta, l' indignació que s' apodera de nosaltres fá que 'ns vinga de nou.

Persona que 'ns mereix entera confiança nos diu que á la hora indicada passaban dos homes ab certa cantitat de llart per lo fielat de la Creu Cuberta sense que cap dels guardas los hi digués res. Quant foren devant de la fábrica anomenada *dels borrarres*, un guarda los detingué dignentlos hi que 'l llart era de comis y que ells mateixos lo tenian de portar al fielat. Un dels dos homes contestá que 's quedés ab lo llart, puig ell no 'l tornaria enrera. Segons nos diu la persona que 'ns comunica la nova, en lo mateix moment de rebre tal contesta, lo guarda, las emprengué á garrotadas contra un dels indicats subjectes y fins s' afegeix que l' em-

pleat doná 'l crit de ¡Madres! compareguenthi molts transeunts desseguida, los quals no enterats de lo ocorregut y creyent verídichs los crits comensaren á donar veus de ¡mateulos!

Compareguren lo municipal de punt, sis ó set soldats que en aquell acte passaban, y especialment un subjecte que segons digué era empleat en las oficinas de consums.

Los que ho varen presenciar diuhem que aquest últim també las emprengué furios á bastonadas contra un dels dos homes del llart, fins que s' enterá de que no hi habia tals lladres, sino solsament «matutés», segons éll digué.

Inútil es dir quanta fou la indignació que s' apodera de tots los presents al saber lo ocorregut. Tota la multitud comensá á cridar ¡mateulos aquests burots! ¡Mateulos! y sens dubte alló hauria acabat malament, dadas las proporcions que prenía, sense la oportuna intervenció y digna conducta del municipal de punt y los soldats sobredits.

Un detall se 'ns ha referit, que de ser cert dona idea justa del carácter de la gent d' oficina. Quan lo municipal vegé al *soi disant* empleat de la oficina de consums que donaba bastonadas, li observá que no podia procedir de semblant manera, á lo que respongué lo indicat subjecte citantlo per avuy á Casa la Ciutat. Trasladém lo fet, al senyor Rius y Taulet y deixem los comentaris á cárrech de nostres lectors.

Peripecias en lo Liceo.— La nit d' avans d' ahir ho sigué de peripecias en lo Liceo.

La funció comensá molt bé y 'l primer acte de la «Favorita» tingué una execució acabada; mes en l' intermedi del primer al segon acte, va comensar á corre la veu de que l' tenor Masini s' habia posat ronch á conseqüencia d' una acalorada disputa que, sobre interessos, habia tingut ab un dels empresaris.

S' aixecá 'l teló y 's cantá 'l segon acte sense que 's fes saber oficialment al públich la indisposició del tenor.

En l' intermedi del acte segon al tercer se varen declarar en vaga 'ls coristas, y negantse á cantar si no se 'ls pagaba lo que acreditaban, varen tractar de fer la forcosa á la empresa. En peu aquest conflicte, los metjes varen tenir necessitat de corre en aussili de la senyora Ferni que s' acababa de desmayar. La indisposició d' aquesta apreciable artista sigué tant important que 'ls metjes li ordenaren que 's retirés del Teatro y 's fiqués al llit com mes aviat millor, mes la senyora Ferni s' empenyá en continuar l' ópera.

Després de tants conflictes y apuros, y quan lo públich, ignorant lo que passaba, ja estava cansat d' esperar, 's alsá 'l teló y comensá l' acte tercer.

Novas peripecias. En la escena final, quan lo tenor se treu la espasa per rómprela, aquesta estava tant mal encolada, que una part d' ella aná á parar ab furia desde la má d' en Masini á la fila 7 de las butacas, ocasionant aixó lo susto conseqüent als espectadors. Afortunadament no va tocar á cap d' ells.

Vingué lo final, y al agafar lo tenor á la tiple, aquesta caigué desmayada. A tot aixó lo teló anaba baixant, y fou precis cridar als encarregats pera que no l' abaixessin del tot á fi de donar lloch á que 's pogués retirar de la escena á la senyora Ferni. Lo públich, després de tant desagradable incident, se posá á picar de mans desitjós de saber com s' habia desenlassat la cosa, y passat molt rato se presentá l' avisador á dir que la senyora Ferni se trobaba encara presa del desmay é impossibilitada de presentarse en las taulas.

Altre intermedi interminable. La senyora Ferni, un cop l' haguieren retornada 'ls metjes, se va retirar del Teatro en un cotxe.

Ab aixó queda dit que del acte quant sols se 'n va cantar un tros. Efectivament, l' acte acabá ab la romansa «spírito gentil» cantada com la pot cantar un tenor, per bo que sia, després d' haber passat per una série tant llarga y continuada d' emocions.

Concert matutinal.— Avuy aquest matí tindrà lloch en lo teatro del Tivoli lo quart concert matutinal dels que la societat coral d' Enterpe acostuma donar totas las temporadas d' istiu baix la direcció del senyors Rodoreda y Ribera.

Lo escullit del programa que ha disposat fa creure que será tant concorregut com desitxem.

Balls.— A la hora en que escribim aquestas ratllas se comensan los balls de Pasqua en los embalsats de la plassa de la Universitat y la ex-plassa de Catalunya. Tots dos presentan ab la illumina-

ció magnífich cop de vista, particularment lo segon y 's presentan molts animats, veyense bonicas noyas lluhint riquissims y elegants vestits.

Certámen d' aucells.— Diuhem de Sant Andreu de Palomar que promet ser molt lluhit lo certámen d' aucells que aquest any se celebrará, com en los anteriors, lo diumenge després de la festivitad de Corpus.

Cotxes d' Horta.— No s' ha suspés, com s' habia dit, lo servey de cotxes de Sant Andreu á Horta y vice-versa en combinació ab lo tramvia. Molt al contrari, segueixen y seguirán fent son útil servey, regint los mateixos preus de fins are, que son: primera classe, 12 quartos, y segona classe, 10 quartos.

Creym que las moltas personas que diariament van y venen d' Horta s' alegrarán d' aquesta nova.

Altre meeting.— L' «Institut de Foment del Treball Nacional» s' ocupa en organisar un tercer meeting proteccionista. Y segueix l' agitació contra la política á la madrilenya.

Treball electoral.— Lo senyor don Anton Ferratjas comensa á prepararse 'l terreno pera las próximas eleccions de diputats á Corts.

La presentació de sa candidatura la fa aquesta vegada en forma de pendenista de la professó de la octava de Corpus que 's prepara en la vehina població de Badalona.

Lo senyor Ferratjes tracta de lluhirse. Habent acceptat lo pendó que se li ha ofert, ha llogat ja las duas orquestas de Badalona y á mes una música militar.

Es aquest un treball electoral de nova invenció y que no deixa de ser graciós.

Veurem si tots los que vagin á la professó y al refresch li donarán mes endevant lo vot.

EN LO FOMENT GRACIENSE.

Lo dissapte assistirem al Foment Graciense á una vetllada literaria-musical y 'l recort qu' ella 'ns deixá prova evidentment lo grau d' adelanto per que ha entrat aquell centro recreatiu. Numerosa y escullida era la concurrència que omplenaba los seus salons. De las familias de la vehina vila s' hi veyan las de Derch, de Pagés y otras, quals noms sentim no recordar en aquest moment; las simpáticas senyoretas Juvé, Sabater, Garcia, Fábregas, Palou, Roure, etc., rivalisant totas ellas en trajos á quals mes luxosos. A dos quarts de deu va donar comens la festa, tocant al piano y armonium los senyors Vives y Bosch com introducció la sinfonía de Guillermo Tell d' un modo tan magistral com ells saben ferho. A sa execució brillant y esmerada se degué 'l que bona part del públich demanés sa repetició. La senyoreta donya Agustina Fábregas, ab veu clara y de bon timbre nos feu apreciar las bellasas del aria de Roberto, puig cantá d' un modo acabat y sens *pero* tan bella romanza.

Lo jove Enrich Palau tocá al piano una fantasia sobre motius del Carnaval de Venecia, no sabent que admirar mes en la seva edat si la limpieza d' execució ó 'l sentiment artistic ab que toca.

Lo senyor Bosch (pare) improvisá al armonium una sentida fantasia, demostrant los concurrents á son acabament, s' admiració ab forts picaments de mans.

Aqui arribaba la primera part del programa, quant la senyora Pujol de Collado pujá á la tribuna y llegí un ben acabat discurs, plé de conceptes brillants, rublert d' atrevidas imatjes y de filosóficas reflexions. Com sempre, los seus ideals foren los pobles grech y romá. Lo temps de Roma pagana digné qu' era un sigle d' indecció pe 'l cristianisme que 'ls teólechs judios obriren lo pas al Cristianisme. No podem seguir-la, per pó d' allargar massa aquesta relació, en sa excursió per l' historia. Direm tan sols que al acabá sa lectura fou saludada calurosament y felicitada per la major part dels assistents á la festa.

La senyora Amalia Domingo llegí duas originals poesias las quals se recomanan per l' esperit progressiu que 'n ellas domina, deixant apar son mérit literari que no es gens escás.

La primera que portava per nom «La esclavitut» era un crit de protesta llensat del fons del seu cor contra certa gent que anomenanse ministres del senyor, 's desdeyan de seguir la seva doctrina. Vingué Jesucrit y 'l mon que estava enbolcallat en las sombras del servilisme 's despertá á son crit de

redempció: aquelles ombres se dissiparen a la vista del esplendent llum de fraternitat que 'l llansava ab sa mirada. Idees per l' istil campejavan 'n ella.

La segona no menos enérgica y valenta, qual nom era «Confessió» s' condolia en ella del comers que alguns ministres de Deu fan en las casas sagradas.

Ab quatre paraulas del President doná fi la primera part del programa.

La segona part sípot esser mes escullida, fou interpretada admirablement per tots quants 'n ella hi prengueren part.

Las senyoretas Josefa Bosch y Francisca Barrio, acompanyadas de piano y armonium digueren la cansó «si yo fuera rey» ab tant poch esforç que seduhiren per la facilitat mateixa 'n que ho feren.

La esmentada senyoreta Fábregas cantá novament l' aria de Roberto, descubrintnos bellesas que passaren desapercubidas la primera vegada.

De nou lo senyor Bosch tocá 'l piano, y las Joyas del Faust escullí pera lluirse.

La senyoreta Lluïsa Garcia y lo senyor Zacarias Valls en lo «miserere» del Trovador, arribaren a entusiasmar al públich per lo sentiment ab que cantavan.

Jove y de poch anys la senyoreta Garcia se recomana per sa veu de *contralto*, fresca, robusta y de bona escola. A los prechs dels concurrents degueren cantar de nou.

Lo senyor Derch pujá a la tribuna y avants de despedir a la numerosa concurrencia, pronunciá un breu discurs, encaminat a fer ressaltar los adelantos que reportaba a las classes jornaleras la institució del Foment Graciense. Digué que allí sense retribució de cap mena, lo treballador rebia los fruits de l' inteligencia ab l' instrucció que se li donaba. Anyadi que las conferencias setmanals s' havian vist favorescudas per un número mes que superior del que 's capas lo local, per lo que 's feya necessari engrandir-lo: que ab diners, temps é inteligencia ho farien per las próximas conferencias. Llansat en consideracions, digué que mentres hi hagi a Espanya qui brinda per l' inquisició y per la casa d' Austria, era precis que 'ls homens de clara inteligencia y de bona voluntat trevallessin per encausar l' humanitat per lo camí de la verdadera civilisació.

Donant las gracias al distingits oradors que durant l' ivern ilustraren ab sos coneixements d' historia, política, economía, etc., a las familias dels sócís del Foment, acabá son discurs.

Sortirem de la vetllada sumament complacuts per las idees de progrés y de catalanisme que allí 's vertiren.

TARRAGONA 6 DE JUNY.

Reunió.—Ahir habia de celebrar-la en lo teatro Principal de Reus la classe obrera d' aquella ciutat ab l' objecte d' ocupar-se d' assumptos de interés per ella.

Pago.—Desde avans d'ahir quedá obert lo de la mensualitat de Maig últim a las classes passivas que cobran per la caixa de la Administració económica d' aquesta provincia.

Movimnet de població.—Durant la tercera decena del mes próxim passat, s' han inscrit en lo registre civil d' aquesta capital 19 naixements y 21 defuncions.

Sessió.—En la extraordinaria que lo Excelentíssim Ajuntament celebrá avans d'ahir a la nit, presidida per lo senyor governador civil de la provincia, lo regidor senyor Cobella va demostrar d' una manera clara, evident, palpable y acabada que 'ls drets modichs podian y debian ser establerts en la nostra ciutat, ja que contra la opinió de alguns sabis, además de ser favorable al vehinat son establiment, la ley amparaba en semblant cas a la ciutat de Tarragona per reunir las circunstancias que en ella se determinan.

Seguidament lo senyor governador civil, ab son recte criteri, y vista la rahó que ab arreglo a la ley assisteix al Ajuntament, va manifestar que si bé l' expedient instruhit a dit fi adolexia d' algun defecte de forma, no imputable a la comissió ni a la corporació municipal y en la qual se funda lo senyor jefe economic per no prestar la seva conformitat a la contracta celebrada, s' encarregaba ell de ferlos subsanar així com de que 's cursés lo

expedient en la forma que prevé la ley, tota vegada que sos desitjos eran, mentres estés al frente d' aquesta provincia, procurar lo ben estar y prosperitat dels pobles que la mateixa comprén y estan confiats al seu mando com y també la defensa dels interessos que puguin redundar en benefici d' ells sempre que aquets estiguin dintre lo terreno legal y de la justicia.

Y com se vulguia que no hi hagués cap mes assumpto de que tractar al acabar lo senyor governador de pronunciar las anteriors paraulas, aixecá la sessió. Lo públich que concorregué a presenciá-la, en número de 200 personas al menos, en vista dels bons propósitos y desitjos manifestats y que animan al senyor governador va prorrompre en una nutrida y atronadora salva de aplausos que doná per segona vegada la mida de lo ben volgut que es lo senyor Valledor per part del poble de Tarragona, al menos per are.

Una circunstancia notarem y es la que durant la sessió los redactors del nostre apreciable colega local *La Opinión* «brillaron por su ausencia».

Arribada.—Va ferla avans d'ahir, segons diu lo nostre colega local *La Opinión*, lo senyor director del diari radical que próximament veurá la llum pública, don Mariano de Cavia, distingit periodista y escriptor madrilenyo.

Per nostra part li doném la més cordial benvinguda.

Noticia no certa.—Ho es la de que ahir tingués de arribar lo nostre ilustre gefe don Francisco Pi y Margall conforme deyan los colegas locals *La Opinión* y *Diario de Tarragona*.

Sa arribada la sabrán dits colegas al menos ab vint y quatre horas d' anticipació pera als efectes que 'ls pugan convenir.

Sessions.—La comissió provincial celebrará las ordinarias durant lo present mes, además dels dias fixats pera la revisió, los 17, 18, 20 y 27 a la hora de costum.

SECCIÓ DE FONDO.

QUOS DEUS VULT PERDERE...

Aquesta expresió llatina nos ha vingut a la memoria mes d' una vegada durant aquestos dias.

Mentres la capital de Catalunya dispensaba espontaneament al senyor Pi una rebuda, que poden envejar molts dels que quan van a alguna ciutat se preparan las ovacions artificialment ó a la forsa; mentres las excursions que ha emprés a diverses comarcas catalanas han sigut verdaders paseigs triufals; mentres en tots los cors lliberals renaix la esperansa en temps millors, que estava quasi estingida, sols a un govern del partit del que es gefe en Sagasta y sargento en Balaguer podia acudirli la idea de tirar llenya al foch que pot cremarlo un dia. Sels una situació segastina podia portar la seva ceguera fins al punt de renyir ab los mateixos elements en que deuria apoyarse.

Mentres nosaltres proclamem en veu molt alta que res pot lo país esperar del unitarisme; mentres afirmem que Catalunya y totas las demás regions espanyolas no trobarán la seva salvació sino en lo sistema federatiu basat en lo provincialisme, sols una situació com la que avuy domina podia venir a darnos la rahó d' una manera que no admet dubtes.

Creguin los senyors que 'ns manan desde Madrid; creguin los seus delegats que en sa representació 'ns manan desde 'l govern civil, que hem de fer grans esforços per resistir lo desitj que sentim de darlos las gracias.

Si 'ns hagués estat bé y 'ns haguéssim trobat en los salons del govern civil quan lo senyor Herberos de Tejada va treure poch menos que a empentas de son despaig a la comissió de la manifestació proteccionista, li hauriam donat una forta abraçada. Fins la figura d' aquell gefe de policia que s' estava tieso en la antessala, ab l' objecte tal vegada de fer la por, nos hauria aparegut com una

figura simpática. ¡No 'ns en han estalviat poch de mesos de propaganda! ¡No n' han fet poch de bé a la idea provincialista!

Lo nostre treball, la industria catalana, están amenassats de mort, y no se 'ns permet ni manifestar la nostra pena en una manifestació ordenada y pacífica. ¡No 'ns donan ni 'l dret de queixarnos! ¡Podiam desitjar mes los que venim dihent un dia y un altre dia que res podem esperar del centralisme?

¡Quina coincidencia mes oportuna! Lo que nosaltres pregonem en discursos y en escrits, los governants de Madrid s' han encarregat de demostrarho ab sos actes.

Es un fet constant en l' historia que las institucions cauhen mes per sos propis vicis que per las virtuts de las que han de subsistituhilas. La corrupció de Roma va contribuir mes a sa catástrofe que las forsas dels bárbaros invassors. Aixis mateix lo centralisme caurá ferit per sos propis desacerts. Avuy está ja en lo camí del suicidi.

Tiri endevant los seus plans; entreguis a la 'escola lliurecambista; intenti arruinar la nostra industria y lo nostre treball, y fassi tot aixó tan aviat com pugui; si pot ser avuy, no esperi a demá. Nosaltres som d' aquells que no s' espantan de las conseqüencias de sos principis. Sabem be que l' unitarisme voldrá ferse uns funerals dignes del vigor que ha demostrat en certas épocas. Sabem que en las angoixas de l' agonía, intentarà consumir la ruina del treball y de la industria, pero ¡sabem també que no ho conseguirá. Ell espirará, y al donar lo darrer badall, lo treball y la industria se sentirán lliures de las trabas que no 'ls deixaban moure y en pochos dias lograrán referse, adquirint un vigor desconegut y vivificantse, com de moment se vivifica y 's vigorisa l' esclau quant se li trencan las cadenas que no 'l deixaban moure.

Segueixi pe 'l camí emprés lo govern Sagasta, y desde are 'ns comprometém a que quant no pugui tornar enrera, obrirem una suscripció entre tots los provincialistas y ab son producte li regalarem una placa en la que hi hagi escrit lo fatídich lema:

Quos Deus vult perdere, prius dementat.

DON FRANCISCO PI Y MARGALL. (1)

Com exordi diré sols als lectors de la *Il·lustració Catalana* que la biografia que va a continuació es completament exacta, puig que 'ls datos tots m' han sigut proporcionats per lo mateix biografiat.

Don Francisco Pi y Margall, nasqué en Barcelona lo dia 29 d' Abril de 1824, d' una familia modesta com obrera. Son pare era teixidor de vels, y vivia en lo antich carrer dels Mirallers.

Sumament aficionat al estudi, a la edat de 14 anys compongué poemas y dramas de no escas mérit. Pero no es aixó lo mes notable, sino que per sostenirse en sos estudis y ajudar a sa familia, a aquella mateixa edat va comensar a dar en colegis y en sa casa lliçons de llógica, retórica y gramática llatina y castellana, essent un de sos deixebles lo senyor Presas, arribant a proporcionar-se per tal medi la suma de vuitanta ó noranta duros mensuals. D' aquesta manera y entre tals afanyos va comensar los estudis de dret en la Universitat de Barcelona, estudis que va acabar en Madrid, ahont habia passat a viure en 1847, si be que no prengué 'l títol fins deu anys després.

La primera obra literaria formal que va publicar, fou lo tomo referent a Catalunya de la gran obra *Espanya Pintoresca*, que va escriure quan era casi un noy encara. Mes tat, al morir lo nostre

(1) Copiat de la *Il·lustració Catalana*.

compatrici en Pau Piferrer, en Pi va encarregar-se de continuar los *Recuerdos y bellezas de España*, escrivint la continuació del segon tomo de Catalunya, tot lo de Granada y algunas entregas del de Córdoba y Sevilla.

Mentres estaban en publicació los *Recuerdos y Bellezas*, en 1851, va publicar una de sas obras mes importants, ó sigui la *Historia de la pintura en España*; lo primer tomo d'aquesta, únich que va publicarse, va alarmar tan profundament al poder civil y al clero, que mestres aquest la excomunicaba y la posaba en l' *Index*, aquell prohibia sa continuació per medi d'una Real ordre. Aquesta mida arbitraria, no sols va privarnos d'una obra que honraria á la filosofia crítica espanyola, sino que indirectament va ser causa de que deixés de escriure los *Recuerdos y Bellezas*. En efecte, l' editor va empenyarse en subjectarla á la censura, y en Pi no va voler de cap manera doblegarse á tal exigencia. Va deixar-la, donchs, á las pocas entregas de Sevilla, encarregantse de continuar-la en Pe-re Madrazo.

Ab motiu d'aquesta publicació, va fer en 1851 un viatge á Andalucía, en una de quals ciutats deixá constituït lo primer comité democrátich que va haberhi.

Además de las obras que escribia, en Pi y Margall colaboraba constantment en revistas y periódichs, entre 'ls que recordém los següents: *El Renacimiento, El Correo, El Museo Universal, La Revista de Ambos Mundos, La Razon, La América, La Ilustracion*, etc., etc. En lo primer d'aquestos periódichs va publicar uns articles sobre filosofia de la historia de l' arquitectura.

Desde 1851 va estar en la política activa, afiliat al llavoras naixent partit democrátich. Al formarse o Comité Central representaba en ell la provincia de Tarragona, per qual motiu fou perseguit y tingué d'amagarse fins que va estallar la revolució de 1854 en Vicálvaro.

Al triunfar aquesta revolució, veyent en Pi que 'ls gefes sublevats callaban respecte als compromisos contrets en la oposició, va publicar una fulla titulada *El Eco de la Revolucion*, que valgué á son autor ser detingut durant unas quantas horas per una Junta de districte de las que 's deyan *revolucionarias*. La intervenció del senyor Chao, de la mateixa Junta, va produhir la llibertat del senyor Pi.

Poch després va comensar á publicar la seva gran obra de propaganda revolucionaria, «*La Reaccion y la Revolucion*,» que 's de las d' ell la mes coneguda, encara que no va publicarsen mes que 'l primer tomo.

Avans de aquesta obra habia intentat publicar-ne un altra titulada «*¿Qué es la economía política? ¿qué debe ser?*» pero 'l govern d'allavoras va recullir la primera y segona entrega, indicant á son autor que era inútil que 's proposés continuar-la.

Durant lo mateix any de 1854 va obrir també á casa seva unas llistons d'economía política, que 's vegeren concorregudas per molts demócratas, y que foren sospesas d'ordre del governador.

Desde 1856 á 1859 va ser redactor de *La Discusion*, en qual periódich va tornar á entrar com á director en 1864. En sas columnas va sostenir la ruidosa polémica sobre 'l *socialisme*, contra l' *individualisme* que defensaba en Castelar desde *La Democracia*. Aquesta polémica va terminar ab la *Declaració dels trenta*, redactada per en Pi.

Compromés en Pi y Margall en los treballs revolucionaris, en 22 de Juny del 66 va haber d'emigrar á Fransa, d'ahont no va tornar á Espanya fins que va triunfar la revolució del 68. Desde aquesta fins al 73 sempre fou diputat per Barcelona.

Los fets posteriors de 'n Pi están en la memoria de tothom: l' onze de Febrer de 1873, al triun-

far la República, va entrar en lo ministeri de la Gobernació, desde 'l que va arribar á ser gefe del Estat.

Poch després del cop d'Estat, lo dia 3 de Maig de 1874 va ser víctima d'una tentativa d'assassinat de part d'un infelís de Pobleta (Albacete), que va entrar en sa casa y despaig, disparantli á crema roba dos tiros y un tercer desde la porta, tot forcejant per tornar á entrar. L'agressor va acabar disparantse contra d'ell mateix lo quart tiro que 'l deixá cadávre en l'acte.

En 1877 publicá lo senyor Pi son llibre «*Las Nacionalidades*», que es en gran part un llibre de política práctica, y que ha merescut los honors de la traducció á diverses llengüas.

Ara está escrivint l' «*Historia general d'América*» obra que á jutjar per lo que d'ella n'hi ha publicat fins avuy, seria per si sola suficient pera fer una sólida reputació literaria.

Tal es á grans rasgos la biografía del senyor Pi y Margall. No 'ns toca avuy jutjarlo com á polítich, pero no podém deixar de consignar que per amichs y adversaris son reconegudas sas altas dots d'inteligencia y es considerat com á polítich sério y un dels poquíssims que han sortit del ministeri tan honrats com van entrarhi. Lo puritanisme del senyor Pi arriba fins al punt de ferli no cobrar la cessantia, ab tot y que no conta ab mes rendas que 'l producte de son treball.

V. ALMIRALL.

CORRESPONDENCIAS PARTICULARES del DIARI CATALA.

Madrid 3 Juny.

En lo Consell de ahir tarde los ministros parlaron sobre la disolució de las Cortes. En lo fondo de las sevas discussions no hi ha diferencia; pero l' Alonso Martinez se val de sos medis pera obligar á que 'ls constitucionals accedeixin á sos desitjos, lo qual es molt fácil, tenint com tenen com perillosa aquesta qüestió. Lo decret está firmat y s'ols falta posarhi las fetxas.

Los conservadors reben molt mal aquestas noticias, mentres los fusionistas emprenen una campanya pera demostrar que tota la responsabilitat de lo que succeheixi deu caure sobre 'ls conservadors, que tancan ab sa intransigencia rebel·la contra la regia prerogativa tot medi de legalisar la situació.

Disolventse las Córts, los presupuestos se presentarán á las próximas pera que regeixin desde 'l primer de Janer del any vinent; temps que considera necessari en Camacho pera poder confeccionarlos, atenent á que 'l ministre anterior no va deixar cap dato pera poguerlos fer.

Los senyors Roca y Galés y demás fabricants de Barcelona visitaren ahir á 'n en Sagasta, presentantlos en Balaguer. Dits senyors li exposaren l'estat en que está la industria catalana y 'l en que colocan als obrers las tendencias de 'n Camacho, respecte á la qüestió arancelaria, y 'n Sagasta 's limitá á prometre que 'l govern no faria res en aquest punt, puig esperarà la intervenció y 'l concurs de las Córts.

Los demócratas progressistas negan que en Ruiz Zorrilla hagi estat á Perpinyá últimament com asseguran alguns periódichs. La conferencia de Biarritz tindrà lloch definitivament lo dia 9; pero 'l banquet si arriba á celebrarse será molt després.—X. de X.

Madrid 4 de Juny.

Se tenen noticias seguras de que 'n la qüestió palpitant, la de la disolució de las Cortes hi ha completa conformitat entre 'ls ministros. Lo mateix Alonso Martinez de qui 's deya que s'oposaba á aquella resolució, es 'l que ha convenut als demás ministros de la necessitat de la dissolució immediata en un informe juridich molt important, segons diuen los que 'l han llegit.

Com ja he dit diferents vegadas lo punt me grave de tots era 'l de la qüestió de candidats pe las exigencias del caciquisme y per los conatos de llibertat de alguns constitucionals ab son odi als centralistas; pero aquesta qüestió será resolta en pau y gracia de Deu, porque en Sagasta está disposat á impedir que sos amichs se suicidin y 'l perdin á n' ell. Aixó es lo que succeheix. Durant la present setmana aquest acort será públich; se fixará definitivament lo dia ó dias pera las elecciones y 'l de la disolució y avans de que s'obri lo período electoral se farà una combinació de gobernadors, ab lo sol fi de que compleixin las órdes del govern apoyant als candidats qu' ell—no 'ls comités—designi, y fent la guerra als constitucionals que no se sometin, ab mes sanya y energia que al candidats de oposició.

Se obriren las casas de joch durant los dias de las festas á causa de las amenassas que 's feyan de produhir catástrofes ab los petardos; pero en Xiquena torna al assumpto exigint del govern que 'l apoye en la persecució d'aquell vici. Está lligat ab aquest assumpto lo de la circular del Fiscal del Tribunal Suprem sobre petardos y altra recomanant que 's compleixi inexorablement lo Códich Penal y sembla que 'ls ministros s'ocuparán del assumpto y 'l resoldrán desseguida.

La noticia que produex gran escándol entre 'ls polítichs honrats es la distribució de districtes electorals entre alguns periódichs que no figuran com á ministerials. Ho son en realitat amagantse baix la capa de independència; son *dependents* del govern per moltas y poderosas rahons de gran pes. Dos periódichs que 's diuen demócratas, pero que no obstant no perteneixen á cap partit, tenen designats dos districtes cada hu pera altres tants de sos redactors.

Avuy he parlat ab un progressista democrátich dels mes significats y m'ha dit que en la conferencia de Biarritz se tractará ab empenyo de fer una política *sensata, gubernamental y de ordre*, estant disposats los amichs de 'n Martos á rompre ab en Ruiz Zorrilla y en Salmeron si no s'interpreta aixis lo manifest d'Abril. Digué que ells no comprenen aquest fals, perillós y absurdo terme mitx en que 's vol sostenir en Ruiz Zorrilla pera conservar una sombra de popularitat que no perteneix als progressistas ni está en sos interessos y aspiracions.

Aquest que aixís m'ha parlat es amich de 'n Martos com ja podeu haber conegut; pero no obstant jo crech que hi ha molta certesa en sas paraulas.—X. de X.

SECCIÓ OFICIAL.

COS DE TELÉGRAFOS.—*Estació de Barcelona.*—Telégramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en dita oficina per no trobar á sos destinataris:

Núm. 832, Tarragona, Eussebi Garcia, Travessia de St. Ramon.—674, Lleyda, Bautista Linyan, Sant Anton, 13, farmacia.—A. D. Sevilla, Roch, sens senyas.—736, Padró, Joan Bertome, id.—A. D. Puesto Real, Nicolán, id.—91, Madrid, Vicens, Hotel, 4, Naciones.—136, id., Manel Ordoñez, Fonda d'Espanya.—84, Ciutadela, Elisca Traser.—286, Avia, Fernando Gimenez, Passatje Mercé, 6, pral.—15, Figueras, Manel Jove, sense senyas.—140, Pfattatt, Joseph Weinbreunerhimiste, id.—240, Hambourg, Adolfo Steffen, id.—289, Villagarcia, Manel Martinez, id.

Barcelona 3 de Juny de 1881.—Lo director de la Secció, Orestes de Mora.

CAIXA D'AHORROS DE TARRASA.—Han ingressat ab la fetxa d'aquest dia 867 pessetas procedentas de 26 impositcions, siguent 2 lo número de nous pimonents.

S'han tornat 90 pessetas céntims á 2 petició de 03 interessats.

Tarrasa 5 de Juny de 1881.—Lo Director de torn, Cayetano Alegre.

Defuncions.—Desde las 12 del dia 3 fins á las 12 del dia de 4 Juny de 1881.

Casadas, 2.—Casats, 3.—Solters, 1.—Solteras 0.—Viudos, 2.—Viudas, 2.—Noys, 6.—Noyas, 6.—aborts, 1.—Naixements: Varons, 16.—Donas, 14.—

SECCIO DE MODAS Y LABORS

MODAS.

Apesar del camí verament liberal que fa temps veiem t'empèndrer a la moda, es segur que may com avuy se habia pogut dir, que no hi ha roba antiga que no puga modernisarla la fada de bon gust. Ratllas, flors, quadros, tornassol, tintas llisas y fins—admirintse mas bonas lectoras—fins lo moaré, torna a esser admés en lo camp de la elegancia parisiene, puig que 'ns consta que 'n ha obtingut gran éxit, un trajo combinat ab granadina; mes no 's crega que fos per apareixer com a viso, no, puig que 'ls parsiers y 'ls llassos eran completament descuberts, com aixis mateix los arrugats (cullissés) que feyan l' adorno del cos. Dit aixó, ja no es d' extranyar que 'ls jaconás, batistas y fil crú, gosin de gran favor; apesar de que ma pobre opinió, es de qu' aquí nos reservarem per un altre any ferné us, puig que en lo present, no temem en profetisar que hi haurá una verdadera invasió de satins de coló.

Ab las ultimas novetats vingudas de la yehina de Fransa, habem vist gran número d' abrichs de totas menas, mes ni ha alguns que obtindrán poca acceptació per senyora jóve; per elegant y lliuger que sia un abrich, com ho diu son mateix nom, es mes propi per quant se 'n té precisa necessitat, y si algun está destinat a generalisarse, aquest será sens dubte lo de satí marvellós ab las pessas que forman maniga de blonda catalana.

July de 1881.

DESCRIPCIO DEL GRABAT.

Vestit de camp.—Devant y darrera.—Roba de seda crua.—La faldilla va guarnida ab petits volants plegats de seda crua, picats de seda vermella y de volants de valencians inglés arrugats.—Petit devantal guarnit ab dos volants de puntas.—Gran pany tot guarnit de puntas tombant per darrera.—Lo cos es pla. Uns arrugats simulan l' enquadrament de l' armilla, sobre la qual cauhen volants de puntas. Una banda guarnida ab puntas y arrugada, apa la terminació del cos en la part esquerra. L'

esquena tallada molt llarch se termina per duas tirras replegadas sobre ellas mateixas y guarnidas ab puntas. La maniga va adornada ab volants y ab un petit arrugat.—Per tot hi han picats de seda vermella y 'ls flochs de cinta son de satí vermell.—L' un dels sombreros es de porch-espí guarnit de

tuil vermell y d' un ramet de clavells roigs; l' altre es de palla inglesa groga y vermella, guarnit ab plomas mescladas, palla y rojas.—Gran sombrilla de seda groga forrada de vermell. Sabatas de cuiro groch y mitxa vermella.

Figurí de París.

Vestits de camp.

SECCIÓ DE ANUNCIS.

BESCUITS VIÑAS

ADMETLLATS a la Canyella, a la Vainilla, a la Yema y al Llimó.
De venda en las confiterias y tendas de comestibles.—Diposit, 16, Avinyó núm. 16.

GRANS SALONS DE FLORA.

Café restaurant y gran saló de ball, situat en la carretera de San Cugat mes amunt dels Jusapets.
Servey esmerat en lo local y a domicili; los que desitjin encomenar es-morsars ó dinars per tantas personas com vulguin, poden dirigirse a la Ad-ministració d' aquest Diari, Fernando, 32, 1er, ab un dia d' anticipació.

TRAJOS DE ENTRETEMPS 8 DUROS

Se garantisa la duració del género y permanencia del colorit de tots los del país, inclosos los trajos de 8 duros, tant com sos semblants extranjers, Entra-da lliure en la secció de géneros del país.

AL LLEO ESPANYOL, Rambla de Santa Mónica, 8.

CONSULTA

DEL DOCTOR VIDAL SOLA RES de las facultats de Medicina de Madrit y Paris.—Especialista en las enfermetats dels noys y de las donas.—Antich metje extern per oposició dels Hospitals següents de París: PITIE dedicat al tractament de las malalties de la MATRIS, ENFANTS MALADESÓ casa de CRIATURAS MALAL-TAS y DES CLINQUES destinat a las donas EMBARASSADAS y PARIDAS.—Reb de 2 a 5: los dias festius de 9 a 11 demati.—Car-me, 3, principal.

ALS MATRIMONIS QUE DESITJIN TENIR FILLS.

Veurán satisfets sos desitjos usant lo Licor de Rebeca, acompanyat de un tractament especial é infalible. No se cobran honoraris hasta veure conseguir l' objecte. Mendizabal, 28, 2.º

AGENCIA DE NEGOCIS.

Tantarantana, 4, 1.er

Aquesta nova casa qu' s' obra al públich es cuida de fer despat-xar ab actitud tota classe d' espedients.
Estará oberta tots los dias de 9 a 1 y de 3 a 7.

BANCH VITALICI

DE

CATALUNYA.

COMPANIA GENERAL DE SEGURS

SOBRE LA VIDA.

Domiciliada en Barcelona: Carrer de Sant Honorat,
cantonada a la Plassa de Sant Jaume.

CAPITAL DE GARANTIA: 10.000.000 PESSETAS.

CONSELL DE ADMINISTRACIO.

D. De Artós y Mornau.
D. Jaume Armet.
D. Antoni Borrell y Folch.
D. Antoni de Barnola.
D. Eduard de Casanova y de Galtero.
Excm. senyor don Ramon Estruch y Ferrer.
D. Carlos de Fontcuberta.
D. Magí Fita.
D. Joseph Maria Galf y Vancells.
D. Francisco de Sales Jaumar.
D. Anton Juncadell.
D. Joan Prat y Sanchez.
D. Joaquim Puig de Bellacasa.
D. Anton Roger y Vida l.
D. Higinio de Rivera.
D. Joseph Suazo y Juvé.

gons lo dispost en l'art. 77 dels Estatuts.

Molt Iltre. senyor Arcediá d' aquesta Basílica.

Molt Iltre. senyor Degá de la Facultat de Medicina d' aquesta Universitat.

Molt Iltre. senyor Degá del Col·legi d' Advocats.

Molt Iltre. senyor Degá del Colegi de Notaris del territori d' aquesta Audiencia.

DIRECCIO:

D. Delfi Artós y Mornau.

D. Antoni Borrell y Folch.

D. Francisco de Sales Jaumar.

GERENT:

D. Joseph Suazo y Juvé.

Aquesta Companyia admet imposicions abonant lo interés anyal de CUATRE PER CENT. La primera imposició no pot ser menos de 100 pessetas; las següents se admeten desde 25 pessetas. Lo imponent pot retirar las quantitats y els interessos, en tot ó en part, lo dia que vulgui. Si els dipòsits se fan per un plasso fixo, lo interés es convencional.

Hi ha una secció denominada SEGURS MUTUOS, en la qual poden inscriure noys y personas de totes edats, baix las condicions de renunciar al capital é interessos, ó solsament als interessos, si lo soci morís. Per medi de aquest segur poden formarse insensiblement capitals pera dots, pera redenció de quintas ó pera establirse los jóves en alguna professió ó industria; y per un medi pot ademés cualsevol persona anar augmentant lo capital pera gosar mes tart ó llegarlo als seus hereus.

Los Segurs a prima fixa forman las bases principals de las operacions del BANCH VITALICI, lo qual te establertes totes las combinacions necessaries pera donar satisfacció a totes las necessitats que pugan sentir las famílies, al objecte de atendre a la tranquil·litat del seu porvenir, del mateix modo que pera procurarse un benestar mellor y lliure de tota classe de eventualitats.

En lo anunci anterior nos ocupém del segur per la vida entera: Avuy tractarem d' aqueixa mateixa combinació, pero ab alguna particularitat.

Lo segur per la vida entera pot efectuar-se essent un sol lo soci, ó bé sentos ó més. Aixó significa que en lo contracte pot estipular-se que la Companyia pagarà la quantitat assegurada després de la mort del únic soci, que's cita en la pólissa, ó que pagarà aquesta mateixa quantitat després de la mort de qualsevol de dos personas citadas en dita pólissa, ó després de que hagin mort las ditas dos personas. Quan en lo contracte figuren dos sócis, lo segur es anomena de vida entera sobre dos cabezas.

Aquesta combinació solen adoptar-la, per exemple, los marits, y poden pactar que la quantitat la cobrarà lo que sobreviva al altre, ó bé que la cobrarán sos fills ó altra persona qualsevol després de la mort dels dos.

També solen adoptar-la, mediant qualsevol de dits pactes, duas personas ligadas per vinculs de societat, de negocis, etc., en qual cas te per objecte lo contracte rebre una indemnissació per lo perjudici que sofreix un d' ells per la mort de l' altre.

Suposarem dos individus associats pera una industria tenint l' un 35 anys y l' altre 40, los quals desitxan assegurar-se per la quantitat de 100 duros.

Si la companyia ha de pagar los 1.000 duros immediatament després de correguda la mort de qualsevol d' ells, lo segur los costará 50 duros y 50 cèntims cada any, que deurán pagar-se fins que ocorreixi dita mort.

Si la companyia no ha de pagar la quantitat assegurada fins que hagin mort los dos, la prima que haurá de satisfer-se cada any, variarà segons lo que s' estableixi y será del modo següent:

Si volen pagar la prima solament fins que mori un d' ells, dita prima será 27 duros y 80 cèntims anyals.

Si volen pagar-la fins que morin los dos, sols haurán de satisfer-se 17 duros y 80 cèntims anyals.

Nos hem entretingut en aquestos detalls no tant pera indicar los tipos dels premis que han de pagar-se per lo segur indicat, si no mes be pera notar lo perfeccionament y severitat del càlcul ab que s' han establert estas grans empreses de segurs sobre la vida, las quals estiman la mes prima circumstancia que pot influhir en lo perill, a fi de augmentar ó disminuir la prima en proporció exacta a aquest mateix perill.

IMPORTANT

Lo acreditat Gabinet de curario dels Drs. Costa y Monedero, ahont continuan tractant-se per complet éxit totes las manifestacions sifiliticas y venereas, herpes, enfermetats de la orina y el cancer de la matris, s' ha traspasat al Carrer de Mendizabal, 28, 2.

ALS CONSUMIDORS DE MEL.

Lo confiter y comissionista, Anton Bellera, de Tremp, proporcionarà mel superior a preus molt cómodos. Tindrà especial gust en servir bé y barato a tots cuants li'n fassin demadas.

Superioritat y puresa en tots los articles, procedents de la acreditada fàbrica

DE

D. ANTONI BRAGULAT.

NOVA Y LUXOSA CERVESERIA-GAMBRINUS

Passatge de Arajol.—Lleyda.

Omitim fer pomposas promesas, convensuts de que'l públich esta cansat d' ellas y coneix lo que signifcan. Oferim si, dar repetidas probas a cuantas personas se dignin honrnarnos ab sa assistencia, de que conservarem lo bon nom y credit de la Casa BRAGULAT, servint tots los nostres articles ab economia, puntualitat y esmero.

GASEOSAS, CERVESAS en CHOP y CANETS; SIFONS de carbónica y de diferents xarops.

Al per major y menor.

Passatge de Arajol, 1.ª porta entrant per la carretera.

FRANCISCO NEL-LO SERRA

Carbons minerals inglesos per totes las industrias. Especialitat en los carbons pera las fornals.

Guanos ligitims del Perú.

Sofres refnats en torres y molts.

TARRAGONA.

EN CAP PART COM EN LA

RELOTJERIA

del Carrer de Ponent,

cantonada al carrer del Carme, se fan las composturas molt baratas, per dificiles que sigan, assegurant-les per un any.

LA PARISIEN.

Gran casa exclusivament embaldora, única en Espanya pera embalar tota classe de mobles los mes delicats. Carrer de Gegants, núm. 2.

NOVA BARCELONESA.

Confiteria y Comestibles

DE

FELIU GERMANS.

Gran abundant de vins, formatxes capsés per dulces, xocolates, tes y cafés. Carrer de la Ciutat, 8.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan a voluntat del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa farmácia, carrer de sant Antoni Abat, núm. 25.

GÉNEROS

de punt del país y estrangers, de Madalena Piella de Agnes, Quintana 12, entrant per lo carrer de Fernando VII; unitament se despatxa 'ls dias laborables.

NO MES CABELL BLANCH.

TINTURA LLADÓ

Es la única pera tenyir lo cabell en un minut sens tacar lo cutis; no te rival en l' univers.

A 17 rals, laboratori químic de don Joseph Lladó y Creus, carrer de la Boqueria, 26, primer, Barcelona.—Madrid, carrer Major, 41, drogueria.

SOLUCIÓ CASES

DE CLORHIDRO FOSFAT CALS.

Única aprovada y recomanada per la Real Academia de Medicina y demes corporacions mèdicas, que la recomanan eficament com lo mes poderós dels reconstituyents, pera los cassos de debilitat general, cloross-raquitisme, tísis, falta de apetit, etc, sustituhint ab ventaja á la de COIRER.—Al per major farmacia de Teodoro Aviñó, Plassa de la Llana, 11.—Barcelona.

FÀBRICA

DE

FARINA DE GALETA

Y PULVERISACIÓ DE TOTA CLASSE

DE

MINERALS, DROGAS Y ARTICLES COLONIALS

MOTOR A VAPOR

De **RAFEL DEXEUS**.—Carrer de Sicilia, núm. 187.

BAUTISTA COSTA, DENTISTA.

Doctor en medicina y cirujia dental.

Garantisa en tota classe de pessas y dentaduras artificials sense ganxos ni ressort.

Especialitat en la curació de las enfermetats dentarias sens extraure los caixals.—LIBRERIA 10 y 12. pis segon.

ANIS DEL MONO.

Se recomana per ser lo mes agradable y digestiu de tots cuants son coneguts fins avuy.

De venda en totas las dulcerias, tendas de comestibles y cafés.

Guants de fil
de Escossia
y pell de Suisa
pera istu.

surtit de las principals fábricas d' Europa desde 4 rals parell fins á 20.

AVIS IMPORTANT

al PUBLICH.

En la guanteria de lo carrer de Banys Nous, número 12, tenda del acreditat fabricant Enrich Tramullas, frente la casa de lo senyor Baltá, acaba de rebres un numerós

COMPETENCIA SENS RIVAL.

En la acreditada sabateria de Anton Oliveras s' han rebut 25,000 parells de calsat de totas classes, fabricat ab tota perfecció, y esmero segons los adelantos de las millors fábricas d' Espanya, no habent reparat en sacrificis de cap especie al objecte de poder complaure a totas las personas en general.

Carrer dels Tres Llits, núm. 6.—Barcelona..

COMPANYIA HISPANO-FRANCESA.

LINEA DE VAPORS

ENTRE CETTE Y 'LS PORTS ESPANYOLS DEL MEDITERRA.

Director: **Mr. H. MARTIN.**—CETTE.

Vapors

VILLE de CETTE, de 1700 toneladas, capitá, Michel.	
CATALUÑA, 1700 — — — — — Torrens.	
SAN JOSE, 1000 — — — — — Pi.	
NAVIDAD, 1000 — — — — — Rodriguez.	
ADELA, 200 — — — — — Gervais.	

Aquestos vapors construïts segons los últims modelos, reuneixen las me illors condicions para la carga y comoditats para 'ls pasatjers.

SORTIDAS DE BARCELONA.

Pera CETTE. Tots los dimars y tots los disaptres

Pera VALENCIA, ALICANT, CARTAGENA, ALMERÍA Y MÁLAGA. Tots los diumenges.

Consignataris senyors **Ponseti y Robreño**, Llauder, 1, entressor
Dirigirse en Cete á **Mr. Bmy. Rigaud.**

TELÉGRAMAS PARTICULARS.

Lleyda 5 Juny, á las 4'30 tarde.—Acaba de celebrarse lo banquet en honor al senyor Pi y Margall. Las taulas estaban disposadas en forma de triángul, y s' hi assentaban 200 comensals.

A postres, entre frenétichs aplausos han pronunciat discursos los senyors Camps (don Albert), Lostau, Ferrer y Garcés, Roig Minguet y altres, reasumint lo senyor Pi. Inútil es dir que aquest ha obtingut calurosas demostracions de adhesió y d' entusiasme.

Demá dilluns, en lo tren correu de Madrid, sortirá lo senyor Pi cap á Barcelona, ahont arribará á las set del vespre.

Madrid 4, á las 9'30 nit.—S' ha ordenat que las Administracions Económicas de las provincias admeten desde lo 20 del corrent fins al final de Setembre, los cupons vencedors en 30 del actual.

Las negociacions pera lo tractat de comers ab Inglaterra comensarán quant se coneixin las concessions ventatjosas á nostres vins fassi aquella nació.

Madrid 5, á las 7'15 tarde.—Ha tingut lloch 'l acte de solemne recepció del senyor Cánovas en l' Academia de Ciencias morales y políticas, habent-se contestat al discurs que ab aquest motiu dit senyor ha pronunciat, lo senyor Cos Gayon. Abdos académichs han sigut molt aplaudits per la concurrencia brillantíssima en que hi havia notabilitats de tots los partits.

La societat Económica en sessió celebrada anit, ha prés en consideració una esmena del senyor Brunet sobre totalitat del dictámen referent al dret diferencial de bandera.

Madrid 5, á las 7'20 tarde.—Se projecta celebrar un nou banquet en honor dels periodistas inglesos y americans que presidirá lo senyor Borrego, y al qual se invitará als senyors Cánovas, Romero Ortiz, Castelar, Martos y Campoamor, y com representants de la premsa als senyors Santana, Gasset y Artime y Escobar.

La *Correspondencia de España* d' avuy assegura que las Córts se disoldrán la setmana próxima.

BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedaba lo Consolidat á 24'20 diner y 24'22 1/2 paper.
Accions B.-H Colonial 94 sense capó.
Nortes 126 1/2 paper.

AFECCIONS METEOROLOGICAS.

BARCELONA.

Dia.	Hora.	Termómetro Centigrado.	Barómetro Aneroid.	Higrómetro Sausure.
4	10. n.	20	762	85
5	7. m.	19	763	87
	2. t.	23	764	82

TARRAGONA.

Dia 5	Barómetro.	Termómetro tipo.	Vent.	Anemómetro
9. m.	766	24	N. E.	0'1
3. t.	765	24 5	S. E.	0'1

SOL.—Ix á 4h 27' M.—Se pon á 7h 29' T.

LLUNA.—Ix á 11h 57' T.—Se pon á 12h 58' M.

Imp. de Oliveres, á c. de Xumetra, Sta Madrona 7.